

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ ХРИСТО БОТЕВ“
гр . ГРАМАДА обл. ВИДИН
тел: 0884703430; e-mail: sou-gramada@rio-vidin.org

ИВАЙЛО ИВАНОВ
ДИРЕКТОР СУ

Програма

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА
ПРИБОЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ

СУ "ХРИСТО БОТЕВ"
ЗА УЧЕБНАТА 2021/2022 ГОДИНА

Програмата е приета с Протокол № 12, 10.09.21, година от Педагогическия съвет
и утвърдена със Заповед на директора № 1 / година

ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Пълноценна социализация на деца и ученици със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
3. Утвърждаване на интеркултурно и подкрепящо образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците от етническите малцинства.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

1. Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, ученици с физически и ментални увреждания и ученици от етническите малцинства.
2. Специализирана работа с родителите за по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес.
3. Работа с родителските общности за преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси и децата с увреждания.
4. Провеждане на информационни кампании за привличане на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане или отпаднали от образователната система.
5. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства.
6. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда, включително за преподаване на български език на деца, за които той не е майчин.
7. Осъществяване на извънкласни дейности, занимания по интереси и на организиран отход и физическа активност в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи.
8. Съвместни дейности с Агенция „СПГ“, отдел „Закрила на детето“, РУ „Полиция“ - Детска педагогическа стая за установяване и проследяване на децата в риск.

В контекста на националните политики, Законът за предучилищното и училищно образование възлага на педагогическия съвет в училище да изготви и приеме училищна програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи съгласно чл. 263, ал.1, т.9.

ВЪВЕДЕНИЕ.

Националната програма за равен достъп до образование и личностно развитие цели осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование на децата и младежите като предпоставка за равноправно социално включване и пълноценна личностна реализация и участие в развитието на местните общности и страната. Изготвянето на училищна програма за равен достъп до образование е подчинено на основните приоритети на правителството в посока изграждане на образователна среда за:

1. разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
2. по-високо качество и по-добър достъп до образование;
3. ранна превенция на обучителни затруднения;
4. приобщаващо обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП);
5. приобщаващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
6. разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.

НОРМАТИВНА ОСНОВА НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА

- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015 - 2020);
- 2000 Европейската социална харта /ревизирана/;
- 1992 - Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- 1970 - Международния пакт за граждански и политически права и Международния пакт за икономически, социални и културни права;
- Национална стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2008-2015 г.
- Закон за предучилищното и училищно образование;

- Държавен образователен стандарт за приобщаващото образование.

Настоящата училищна програма има за цел да защити правата и интересите и да предостави равни възможности за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и ефективното прилагане на училищни политики за подобряване качеството на живот на хората с увреждания, недопускане на дискриминация по признак „увреждане“, осигуряване на равни възможности за пълноценно и активно участие във всички области на училищния живот.

Настоящият документ има за цел да подпомогне дейността на СУ „Христо Ботев“ като институция, която да работи активно в областта на интегрирането на хората с увреждания и уязвими групи, а също и дейността на учителите за предоставяне на равни възможности и приобщаване на учениците от уязвими групи.

АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА.

В страната през последните години училищната среда се описва като една пъстра картина с ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си. Срещата между хора с различия и на различните култури често е трудна, но с известни усилия тя би могла да бъде особено обогатяваща и ползотворна.

В училището се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование,
- умението за общуване с представители на различни култури,
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Създават се условия за достъпна качествена грижа за децата в училищна възраст, така че техните родители да могат да търсят възможности за образование или професионална реализация.

При децата в училищна възраст се обръща особено внимание на семейството, като част от образователния процес.

Често се прави паралел между интеркултурното образование и образованието на деца със специални образователни нужди: и в двата случая потенциалните ползи за обществото от преодоляване на пречките пред приобщаването на различните са огромни, а в същото време потенциалните рискове от игнорирането или дискриминирането биха могли да бъдат още по-сериозни.

На образованието се отрежда ключовата роля за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване чрез достъпно за всички ранно образование, независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности.

Обхващането на всяко дете с увреждане и/или специални образователни потребности в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование. В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални образователни потребности, ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

1. Равен достъп и приобщаване на всяко дете/ученик
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
3. Съхраняване на етнокултурното многообразие
4. С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучението и възпитанието на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища, която да включва:
  - а/ достъпна архитектурна среда
  - б/ екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата
  - в/ диагностична и консултативна дейност
  - г/ специални учебно-технически средства и апаратура
  - д/ индивидуални образователни програми
  - е/ учебни програми по специалните учебни предмети и други.
5. Продължава прилагането на политиката за допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата със специални образователни потребности чрез:
  - Единна методика за оценка на индивидуалните потребности от екипа за подкрепа за личностно развитие и препоръки за децата със специални образователни потребности.
  - Изградени положителни нагласи към приобщаващото образование в различните общности - учители, ученици, деца и родители.
  - Създадени условия, гарантиращи интеграцията на децата със специални образователни потребности в детските градини и общообразователните училища чрез изграждане на подкрепяща среда.

9. Допълнителна работа с ученици със специални образователни потребности и ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище.

10. Подкрепа на учениците от уязвимите етнически общности за продължаване на образованието им и след задължителната училищна възраст.

11. Създаване на условия за развитие на талантливите деца с увреждания чрез насърчаване на техните творческите изяви, както и стимулиране на учениците със специални образователни потребности за участие в извънкласни дейности.

Контролът върху изпълнението на програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи се възлага на училищния координатор.